

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO PROSVJETE I ŠPORTA
MINISTARSTVO ZNANOSTI I TEHNOLOGIJE

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O
NOSTRIFIKACIJI I PRIZNAVANJU EKVIVALENCIJE
STRANIH ŠKOLSKIH SVJEDODŽBI I DIPLOMA

Zagreb, lipanj 2003.

NACRT KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O NOSTRIFIKACIJI I PRIZNAVANJU EKVIVALENCIJE STRANIH ŠKOLSKIH SVJEDODŽBI I DIPLOMA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Nostrifikacijom se školskoj svjedodžbi, diplomi i drugoj javnoj ispravi o završenom osnovnom i srednjem obrazovanju, oblicima stručne osposobljenosti i usavršavanja za određene poslove i zanimanja te visokoškolskoj kvalifikaciji izdanoj u inozemstvu (*u daljnjem tekstu: strana školska i visokoškolska kvalifikacija*) priznaje jednaka pravna važnost s odgovarajućom školskom kvalifikacijom i drugom javnom ispravom o stečenoj naobrazbi u Republici Hrvatskoj (*u daljnjem tekstu: domaća školska i visokoškolska kvalifikacija*).

Članak 2.

Priznavanjem ekvivalencije strana školska kvalifikacija o stečenoj osnovnoj, srednjoj ili visokoj naobrazbi, dijelu naobrazbe, razdoblju studija ili o položenim ispitima izjednačava se s odgovarajućom domaćom školskom odnosno visokoškolskom kvalifikacijom radi ostvarivanja prava na nastavak obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

Članak 3.

Pravo na nostrifikaciju i priznavanje ekvivalencije strane školske i visokoškolske kvalifikacije imaju hrvatski državljani.

Strani državljani i osobe bez državljanstva imaju pravo na nostrifikaciju i priznavanje ekvivalencije strane školske i visokoškolske kvalifikacije ako učine vjerojatnim pravni interes za njezino priznavanje u Republici Hrvatskoj.

Uvjet u pogledu vjerojatnosti pravnog interesa iz stavka 2. ovoga članka ne odnosi se na osobe koje imaju status izbjeglice ili prognanika.

Osobe iz stavka 3. ovoga članka oslobođene su od plaćanja troškova postupka nostrifikacije i priznavanja ekvivalencije.

II. NADLEŽNOST

Članak 4.

Nostrifikaciju i priznavanje ekvivalencije strane školske kvalifikacije o završenom osnovnom i srednjem obrazovanju, dijelovima tog obrazovanja i o oblicima stručne osposobljenosti i usavršavanja za određene poslove i zanimanja obavlja Ministarstvo prosvjete i športa.

Članak 5.

Nostrifikaciju strane visokoškolske kvalifikacije o završenom obliku studija ili stečenom akademskom stupnju obavlja stručno tijelo javnog visokog učilišta ovlaštenog za izvođenje oblika studija ili stjecanje akademskog stupnja.

Ako u Republici Hrvatskoj nema javnog visokog učilišta ovlaštenog za izvođenje oblika studija odnosno stjecanje akademskog stupnja kojega je nositelj strane visokoškolske kvalifikacije završio odnosno stekao u inozemstvu, nostrifikaciju obavlja stručno tijelo javnog sveučilišta odnosno javnog veleučilišta.

Stručno tijelo koje obavlja nostrifikaciju određuje se općim aktom javnog visokog učilišta, javnog sveučilišta odnosno javnog veleučilišta, u skladu sa Zakonom.

Članak 6.

Priznavanje ekvivalencije strane visokoškolske kvalifikacije, razdoblja studija i položenih ispita obavlja stručno tijelo javnog visokog učilišta, određeno općim aktom javnog visokog učilišta, u skladu sa zakonom, na kojem podnositelj zahtjeva želi nastaviti studij.

Članak 7.

O sukobu nadležnosti u postupku nostrifikacije odnosno priznavanja ekvivalencije strane visokoškolske kvalifikacije, rješava Ministarstvo znanosti i tehnologije.

III. POSTUPAK NOSTRIFIKACIJE I PRIZNAVANJA EKVIVALENCIJE

Članak 8.

U postupku nostrifikacije i priznavanja ekvivalencije primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Članak 9.

Postupak nostrifikacije i priznavanja ekvivalencije strane školske i visokoškolske kvalifikacije pokreće se na zahtjev stranke i vodi na temelju dokaza i obavijesti o kvalifikaciji čije se priznavanje traži.

Zahtjevu za nostrifikaciju odnosno priznavanju ekvivalencije prilaže se:

- strana školska odnosno visokoškolska kvalifikacija u izvorniku ili ovjerenom presliku;
- ovjeren prijevod strane školske odnosno visokoškolske kvalifikacije;
- dokaz o završenom razdoblju studija ili o položenim ispitima;
- dokaz o državljanstvu, statusu izbjeglice ili prognanika.

Uz zahtjev za nostrifikaciju odnosno priznavanje ekvivalencije prilaže se i potvrda Nacionalnog ENIC/NARIC ureda s punim opisom stečene kvalifikacije te nazivom visokoškolske ustanove u Republici Hrvatskoj koja izvodi odgovarajući oblik studija.

Tijelo nadležno za nostrifikaciju odnosno priznavanje ekvivalencije može tražiti od podnositelja zahtjeva na uvid svjedodžbe o završenim razredima odnosno godinama obrazovnog programa, indeks i sl., a druge dokaze iz kojih se mogu utvrditi uvjeti stjecanja strane školske odnosno visokoškolske kvalifikacije (nastavni program ustanove koja je izdala školsku odnosno visokoškolsku kvalifikaciju, prava koja daje kvalifikacija u zemlji u kojoj je stečena te druge okolnosti od značaja za nostrifikaciju odnosno ekvivalenciju) samo ako tim dokazima ne raspolaže ili ih ne može na drugi način pribaviti.

Članak 10.

U postupku nostrifikacije odnosno priznavanja ekvivalencije strane školske odnosno visokoškolske kvalifikacije uzima se u obzir isključivo stupanj postignutih znanja i vještina koji je stečen kvalifikacijom.

Ako se u postupku nostrifikacije odnosno priznavanja ekvivalencije utvrdi da su uvjeti stjecanja strane školske odnosno visokoškolske kvalifikacije bitno različiti od uvjeta za stjecanje odgovarajuće domaće školske odnosno visokoškolske kvalifikacije, priznavanje nostrifikacije odnosno ekvivalencije uvjetovat će se prethodnim polaganjem dopunskih ispita ili izradom određenih radova.

Članak 11.

Ako u Republici Hrvatskoj ne postoji zanimanje stečeno stranom školskom kvalifikacijom, nostrifikacijom odnosno priznavanjem ekvivalencije strane školske kvalifikacije o završenom srednjem obrazovanju, dijelovima tog obrazovanja i o oblicima stručne osposobljenosti i usavršavanja priznat će se odgovarajući stručni naziv srodnog zanimanja u struci.

Članak 12.

Ako se u Republici Hrvatskoj ne izvodi odgovarajući oblik studija, nostrifikacijom strane visokoškolske kvalifikacije priznaje se obrazovni odnosno akademski stupanj i odgovarajući stručni naziv odnosno akademski stupanja u skladu s posebnim propisom.

Članak 13.

Stranoj visokoškolskoj kvalifikaciji priznat će se ekvivalencija radi nastavka poslijediplomskog studija u Republici Hrvatskoj osim ako postoji bitna razlika u pogledu općih uvjeta za pristup na taj studij.

Članak 14.

Strana isprava o stečenom akademskom stupnju nostrificirat će se ako se utvrdi da uvjeti pod kojima je stečena odgovaraju uvjetima propisanim za stjecanje akademskog stupnja u Republici Hrvatskoj u trenutku podnošenja zahtjeva za nostrifikaciju odnosno u vrijeme kada je akademski stupanj stečen.

IV. NACIONALNI ENIC/NARIC URED

Članak 15.

Radi bržeg i kvalitetnijeg vođenja postupka nostrifikacije i priznavanja ekvivalencije stranih visokoškolskih kvalifikacija prema odredbama ovoga zakona, te radi lakšeg uspoređivanja domaćih visokoškolskih kvalifikacija čije se priznavanje provodi u inozemstvu, Vlada Republike Hrvatske osniva Hrvatski izvještajni centar o akademskoj pokretljivosti i priznavanju visokoškolskih kvalifikacija (*u daljnjem tekstu: Nacionalni ENIC/NARIC ured*).

Tijelima nadležnim za nostrifikaciju i priznavanje ekvivalencije prema odredbama ovoga zakona te svim zainteresiranim osobama Nacionalni ENIC/NARIC ured:

1. pruža brze i točne obavijesti o visokoškolskom sustavu i kvalifikacijama u Republici Hrvatskoj, o visokoškolskim sustavima i kvalifikacijama drugih zemalja te daje upute i obavijesti o kriterijima priznanja i vrednovanja visokoškolskih kvalifikacija
2. utemeljuje i vodi pregledni sustav potpunog opisa svih stručnih naziva i akademskih stupnjeva;
3. na zahtjev osobe koja traži nostrifikaciju ili priznavanje ekvivalencije visokoškolske kvalifikacije izdaje potvrdu s potpunim opisom stečene kvalifikacije te nazivom visokoškolske ustanove koja izvodi odgovarajući oblik studija;
4. vodi popis o postupcima nostrifikacije i priznavanja ekvivalencije temeljem dokumentacije iz članka 21. ovog Zakona;
5. putem nadležnog tijela osigurava podatke o:
  - kriterijima, metodama i rezultatima vrednovanja visokih učilišta i visokoškolskih programa, te o normama kvalitete svakog tipa visokoškolske ustanove koja izvodi oblike studija i programe koji vode do visokoškolske kvalifikacije;
  - vrstama javnih i privatnih visokih učilišta u Republici Hrvatskoj, njihovim obilježjima, opisom odobrenih programa, uvjetima za upis i stručnim nazivima koji se stežu završetkom programa, te
6. surađuje s ENIC/NARIC uredima drugih zemalja.

Nacionalni ENIC/NARIC ured izvijestit će Ministarstvo znanosti i tehnologije ako utvrdi da postupak nostrifikacije ili priznavanja ekvivalencije strane visokoškolske kvalifikacije nije proveden sukladno potvrdi i obavijestima Ureda.

Nacionalni ENIC/NARIC ured član je europske mreže ENIC/NARIC ureda (National Information Centres on academic mobility and recognition / National Academic Recognition Information Centres).

V. ROKOVI I PRAVNI LIJEKOVI

Članak 16.

Tijelo nadležno za nostrifikaciju i priznavanje ekvivalencije dužno je okončati postupak što prije, a najkasnije u roku mjesec dana od dana predaje urednog zahtjeva.

U postupcima iz članka 11., članka 12. i članka 14. ovoga Zakona nadležno tijelo dužno je okončati postupak nostrifikacije i priznavanja ekvivalencije najkasnije u roku dva mjeseca od dana ponošenja zahtjeva.

Članak 17.

O zahtjevu za nostrifikaciju i priznavanje ekvivalencije strane školske i visokoškolske kvalifikacije odlučuje se rješenjem.

Rješenje o nostrifikaciji i priznavanju ekvivalencije školske kvalifikacije koja omogućava pristup visokom školstvu i rješenje o nostrifikaciji i priznavanju ekvivalencije visokoškolske kvalifikacije obvezno se temelji na potvrdi i podacima Nacionalnog ENIC/NARIC ureda iz članka 15. ovoga zakona.

Članak 18.

Rješenje o nostrifikaciji i priznavanju ekvivalencije strane školske visokoškolske kvalifikacije mora biti obrazloženo.

Obrazloženje rješenja o nostrifikaciji odnosno priznavanju ekvivalencije strane školske i visokoškolske kvalifikacije kojim se zahtjev stranke usvaja sadrži kratki opis zahtjeva stranke i poziv na pravne propise na temelju kojih je stvar riješena.

Obrazloženje rješenja o nostrifikaciji odnosno priznavanju ekvivalencije kojim se zahtjev stranke odbija odnosno kojim se zahtjev stranke usvaja uz uvjete određene rješenjem sadrži kratki opis zahtjeva stranke, utvrđeno činjenično stanje, razloge zbog kojih nije uvažen neki od zahtjeva stranke, razloge zbog kojih su utvrđeni nostrifikacijski uvjeti te poziv na pravne propise na temelju kojih je zahtjev riješen.

Članak 19.

Protiv rješenja tijela iz članka 5. i 6. ovoga zakona stranka ima pravo žalbe.

O žalbi iz stavka 1. ovoga članka rješava Ministarstvo znanosti i tehnologije.

Ako nađe da su prvostupanjskim rješenjem činjenice nepotpuno ili pogrešno utvrđene, da su povrijeđena pravila postupka, da je dispozitiv rješenja nejasan ili je u proturječnosti s obrazloženjem odnosno ako utvrdi da su pogrešno ocijenjeni dokazi, da je izveden pogrešan zaključak u pogledu činjeničnog stanja ili je pogrešno primijenjen pravni propis, Ministarstvo znanosti i tehnologije svojim rješenjem može poništiti prvostupanjsko rješenje i vratiti ga prvostupanjskom tijelu na ponovni postupak, ali ne može prvostupanjsko rješenje izmijeniti niti samo riješiti stvar.

Članak 20.

Protiv rješenja o nostrifikaciji i priznavanju ekvivalencije strane školske kvalifikacije o završenom osnovnom i srednjem obrazovanju, dijelovima toga obrazovanja i o oblicima stručne osposobljenosti i usavršavanja za određene poslove i zanimanja iz članka 4. ovoga zakona nije dopuštena žalba, već se protiv toga rješenja može pokrenuti upravni spor.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 21.

Tijelo nadležno za nostrifikaciju odnosno priznavanje ekvivalencije strane školske i visokoškolske kvalifikacije vodi evidenciju i čuva dokumentaciju o provedenim postupcima.

Sadržaj i način vođenja evidencije i čuvanja dokumentacije iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar znanosti i tehnologije uz suglasnost ministra prosvjete i športa.

Članak 22.

Tijelo nadležno za nostrifikaciju odnosno za priznavanje ekvivalencije obvezno dostavlja Nacionalnom ENIC/NARIC uredu izvornik i kopiju rješenja s preslikom dokumentacije o provedenom postupku najkasnije u roku mjesec dana od donošenja prvostupanjskog rješenja i kopiju rješenja donesenog u žalbenom postupku kao i odluke donesene u upravnom sporu, najkasnije u roku od mjesec dana od dana njihove dostave.

Članak 23.

Visinu naknade za troškove postupka nostrifikacije i priznavanja ekvivalencije, način raspodjele naknade, oslobađanje od plaćanja naknade te druga pitanja troškova postupka propisuje ministar znanosti i tehnologije.

Članak 24.

Školske svjedodžbe, diplome i druge javne isprave o stečenoj naobrazbi izdane do 8. listopada 1991. godine u obrazovnim ustanovama na području bivše SFRJ izjednačene su po pravnoj snazi sa školskim svjedodžbama, diplomama i drugim javnim ispravama obrazovnih ustanova Republike Hrvatske i ne podliježu postupku nostrifikacije.

Članak 25.

Vlada Republike Hrvatske osnovat će Nacionalni ENIC/NARIC ured iz članka 15. ovoga Zakona najkasnije u roku dva mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Pravilnik iz članka 21. stavka 2. i članka 23. ovoga Zakona nadležni ministar donijet će najkasnije u roku dva mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 26.

Postupci rješavanja o zahtjevima za nostrifikaciju i priznavanje ekvivalencije strane školske i visokoškolske kvalifikacije započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema propisima koji su važili u trenutku podnošenja zahtjeva.

Postupci rješavanja o zahtjevima za nostrifikaciju i priznavanje ekvivalencije strane školske i visokoškolske kvalifikacije prema odredbama ovoga zakona započet će nakon početka rada Nacionalnog ENIC/NARIC ureda iz članka 15. ovoga zakona.

Članak 27.

Nadzor nad primjenom odredbi ovoga Zakona na visokom učilištima obavlja Ministarstvo znanosti i tehnologije.

Članak 28.

Na dan stupanja na snagu ovoga zakona prestaje važiti Zakon o priznavanju istovrijednosti stranih školskih svjedodžbi i diploma (Narodne novine, broj 57/96 i 21/00).

Članak 29.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ž E N J E

KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O NOSTRIFIKACIJI I PRIZNAVANJU EKVIVALENCIJE STRANIH ŠKOLSKIH SVJEDODŽBI I DIPLOMA

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Nostrifikacija i priznavanje ekvivalencije stranih školskih svjedodžbi i diploma u Republici Hrvatskoj uređeno je Zakonom o priznavanju istovrijednosti stranih školskih svjedodžbi i diploma (Narodne novine, broj 57/96 i 21/00) i međunarodnim ugovorima kojima je pristupila Republika Hrvatska..

Donošenjem Zakona o potvrđivanju Konvencije o priznavanju visokoškolskih kvalifikacija u području Europe (Lisabon, 11. travnja 1997.) od 3. srpnja 2002. godine, utvrđen je opći okvir unutar kojeg je potrebno izraditi novi Prijedlog Zakona o nostrifikaciji i ekvivalenciji stranih školskih svjedodžbi i diploma.

Osnovni principi Lisabonske konvencije za implementaciju u nacionalna zakonodavstva zemalja potpisnica su:

- olakšati pristup tržištu rada nostrifikacijom stranih visokoškolskih kvalifikacija,
- olakšati pokretljivost studenata radi nastavka svakog oblika studija priznavanjem ekvivalencije stranih školskih kvalifikacija, razdoblja studija ili položenih ispita,
- priznati pravo nositeljima stranih kvalifikacija na nostrifikaciju i priznavanje ekvivalencije,
- osigurati u nacionalnom zakonodavstvu jasan, smislen i pouzdan postupak za ostvarivanje ovog prava i razumne rokove za rješavanje o zahtjevima,
- osigurati stranki pravo na žalbu ili drugi pravni lijek u skladu s nacionalnim zakonodavstvom,
- početi od polazišta da se zahtjevi trebaju usvojiti, osim ako ne postoji bitna razlika između stranih i domaćih kvalifikacija.

Donošenje Zakona o nostrifikaciji i priznavanju ekvivalencije stranih školskih svjedodžbi i diploma jedan je od projekata predviđenih Nacionalnim programom Republike Hrvatske za pridruživanje Europskoj uniji u 2003. godini. Priznavanje kvalifikacija, međutim, nije obuhvaćeno prioritarnim područjem usklađivanja zakonodavstva već će Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje ispitati koji su koraci potrebni za uzajamno priznavanje kvalifikacija kako bi se hrvatskim državljanima i državljanima zemalja Europske unije olakšalo započinjanje i bavljenje zakonski uređenim profesionalnim djelatnostima u Hrvatskoj odnosno Uniji (tzv. regulirana zanimanja) u skladu sa Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju. Stoga će priznavanje kvalifikacija za zapošljavanje kod reguliranih zanimanja biti propisano posebnim zakonom, u skladu s odgovarajućim direktivama Europske unije, a do tada će se u tom području primjenjivati odredbe ovoga zakona.

II. PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM

Donošenjem predloženog zakona propisat će se postupak i utvrditi kriteriji priznavanja nostrifikacije i ekvivalencije stranih školskih svjedodžbi i diploma u Republici Hrvatskoj u skladu s odredbama Konvencije o priznavanju visokoškolskih kvalifikacija u području Europe (Lisabonska). Uz to, Konačnim prijedlogom Zakona osniva se Nacionalni ENIC/NARIC ured, čime će se osigurati brža harmonizacija visokog obrazovanja sa standardima i praksom Europske unije, veća pokretljivost studenata, profesora i znanstvenika te olakšati priznavanje stranih svjedodžbi i diploma i drugih akademskih/stručnih stupnjeva u Republici Hrvatskoj kao i domaćih svjedodžbi i diploma u inozemstvu.

III. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA

Člankom 1. – definira se pojam nostrifikacije. Nostrifikacijom (priznavanjem potpune istovrijednosti) strana se svjedodžba i diploma u svojim učincima u cijelosti izjednačava s odgovarajućom domaćom svjedodžbom; odnosno priznaje joj se ista pravna snaga s odgovarajućom školskom svjedodžbom i diplomom stečenoj u obrazovnoj ustanovi u Republici Hrvatskoj. Nostrifikacijom nositelj strane svjedodžbe ili diplome stječe sva prava koja bi imao kada bi raspolagao odgovarajućom domaćom svjedodžbom – pravo na obavljanje profesionalne djelatnosti u Republici Hrvatskoj koje svjedodžba odnosno diploma potvrđuje, pravo na odgovarajući stručni, akademski i znanstveni naziv (npr. inženjera, dipl. pravnika, magistra, doktora znanosti, itd.), te pravo na nastavak obrazovanja itd. U tom smislu priznavanje nostrifikacije obuhvaća oba komparativno poznata tipa priznanja stranih svjedodžbi – onaj koji ima tzv. akademske učinke i onaj koji ima samo tzv. civilne učinke (effectus civilis).

Člankom 2. – definira se pojam ekvivalencije. Priznavanjem ekvivalencije strana školska svjedodžba i diploma o osnovnoj, srednjoj ili visokoj naobrazbi, dijelu naobrazbe, razdoblju studija ili položenim ispitima, izjednačava se s odgovarajućom svjedodžbom odnosno diplomom isključivo radi ostvarivanja prava na nastavak obrazovanja u Republici Hrvatskoj odnosno priznavanje ekvivalencije ima samo tzv. akademski učinak. To podrazumijeva i priznavanje razdoblja studija po odgovarajućim kriterijima Europskog bodovnog sustava (ECTS).

Člankom 3. – propisuje se tko ima pravo na nostrifikaciju odnosno priznavanje ekvivalencije strane svjedodžbe i diplome u Republici Hrvatskoj. Prema važećem propisu, strani državljani, odnosno osobe bez državljanstva mogu tek uz uvjet uzajamnosti zahtijevati nostrifikaciju odnosno priznavanje ekvivalencije strane svjedodžbe i diplome ako imaju pravni interes za njezino priznavanje u Republici Hrvatskoj. Ovom odredbom napušta se princip uzajamnosti (reciprociteta) kao preduvjet za priznavanje strane svjedodžbe odnosno diplome. Osim toga, pravni položaj osoba koje imaju status izbjeglice, prognanika i osoba sa statusom sličnim izbjegličkom u postupku nostrifikacije i ekvivalencije regulira se sukladno Odjeljku VII. Lisabonske konvencije, te se takve osobe oslobađaju od plaćanja troškova postupka.

Člankom 4. - 7. – propisuje se nadležnost Ministarstva prosvjete i športa u postupku nostrifikacije i priznavanja ekvivalencije strane svjedodžbe o završenom osnovnom i srednjem obrazovanju, dijelovima toga obrazovanja i o oblicima stručne osposobljenosti i usavršavanja za određene poslove i zanimanja, te stručnog tijela javnog visokog učilišta odnosno sveučilišta i veleučilišta određenog općim aktom u skladu sa Zakonom za nostrifikaciju i priznavanje ekvivalencije visokoškolskih kvalifikacija i rješava sukob nadležnosti

Člankom 8. – propisuje se supsidijarna primjena Zakona o općem upravnom postupku u postupku nostrifikacije i ekvivalencije.

Člankom 9. – propisuje se što sadrži zahtjev za nostrifikaciju i priznavanje ekvivalencije. Člankom se propisuje da tijelo nadležno za nostrifikaciju odnosno priznavanje ekvivalencije može tražiti od podnositelja zahtjeva na uvid svjedodžbe o završenim razredima odnosno godinama obrazovnog programa, indeks i sl., a druge dokaze iz kojih se mogu utvrditi uvjeti stjecanja strane svjedodžbe odnosno diplome samo ako tim dokazima ne raspolaže ili ih ne može na drugi način pribaviti. Člankom se propisuje da se uz zahtjev za nostrifikaciju odnosno priznavanje ekvivalencije visokoškolske kvalifikacije prilaže i potvrda Nacionalnog ENIC/NARIC ureda s punim opisom stečene kvalifikacije te nazivom visokoškolske ustanove koja izvodi odgovarajući oblik studija.

Člankom 10. – implementira se primjena načela iz Odjeljka 6. Lisabonske konvencije prema kojem se priznavanje stranih diploma zasniva na znanju i vještinama koji proizlaze iz strane svjedodžbe i diplome. Tek ako se u postupku priznavanja nostrifikacije odnosno ekvivalencije strane svjedodžbe i diplome utvrdi da se uvjeti za stjecanje strane svjedodžbe i diplome bitno različiti od uvjeta za stjecanje odgovarajuće domaće svjedodžbe odnosno diplome, priznavanje nostrifikacije odnosno ekvivalencije uvjetovat će se prethodnim polaganjem dopunskih ispita ili izradom određenih radova. Tome treba pridodati da se na priznavanje srednjoškolskih svjedodžbi odnosno kvalifikacija koje omogućavaju pristup visokom školstvu u Republici Hrvatskoj neposredno primjenjuju odredbe Odjeljka IV. i V. Lisabonske konvencije.

Člankom 11. – propisuje se način nostrifikacije i priznavanje ekvivalencije strane svjedodžbe i diplome u slučaju kada u Republici Hrvatskoj ne postoji zanimanje stečeno stranom svjedodžbom odnosno diplomom.

Člankom 12. – regulira se postupak nostrifikacije tzv. neekvivalentnih diploma odnosno slučaj u kojem se strana diploma nostrificira i kada se u Republici Hrvatskoj ne izvodi određeni oblik studija. Naime, u takvom slučaju nositelju strane visokoškolske kvalifikacije priznavao bi se obrazovni odnosno akademski stupanj i odgovarajući stručni naziv u skladu s odredbama Zakona o stručnim nazivima i akademskim stupnjevima (Narodne novine, broj 128/99 i 35/00).

Člankom 13. – određuje se da se stranoj visokoškolskoj kvalifikaciji priznaje ekvivalencija radi nastavka poslijediplomskog studija osim ako postoji bitna razlika u pogledu općih uvjeta za pristup na taj studij.

Člankom 14. – određuje se da će akademski stupanj nostrificirati prema uvjetima koji su u Republici Hrvatskoj bili propisani u trenutku podnošenja zahtjeva za nostrifikaciju odnosno u vrijeme kada je akademski stupanj stečen, osim ako su uvjeti stjecanja bitno

različiti u kojem slučaju će se nostrifikacija uvjetovati prethodnim polaganjem nostrifikacijskih ispita.

Člankom 15. – prigodom prosuđivanja elemenata relevantnih za nostrifikaciju i priznavanje ekvivalencije od velike su važnosti informacije i dokumentacija koje o vrijednosti pojedinih svjedodžbi i stupnjeva naobrazbe ili znanstvenog usavršavanja publiciraju i daju odgovarajući centri za dokumentaciju i informacije koji su osnovani u skladu s nizom multilateralnih konvencija koje obvezuju Republiku Hrvatsku. Stoga se odredbom članka 15. predviđa osnivanje Nacionalnog ENIC/NARIC ureda, čime se implementira članka IX.2. Lisabonske konvencije u pravni poredak Republike Hrvatske. Nabrojenim poslovima u djelokrugu ENIC-a, omogućit će se ispravno i suvremeno izvješćivanje o pitanjima koja olakšavaju provedbu vrednovanja stranih diploma u Republici Hrvatskoj, kao i domaćih diploma u inozemstvu. Osobito je važna odredba. ovoga članka kojom se unutar Ureda osniva pregledni sustav potpunog opisa svih stručnih naziva i akademskih stupnjeva.

Člankom 16. - 20. – propisuju se rokovi i pravni lijekovi u postupku nostrifikacije i ekvivalencije.

Tako je prema **članku 16.** tijelo nadležno za nostrifikaciju i priznavanje ekvivalencije dužno okončati postupak najkasnije u roku mjesec dana od dana podnošenja zahtjeva, a u osobito složenim postupcima u roku dva mjeseca od dana podnošenja zahtjeva.

Člankom 17. propisuje se o zahtjevu za nostrifikaciju i priznavanje ekvivalencije strane školske svjedodžbe i diplome odlučuje rješenjem, te izričito utvrđuje da se rješenje o nostrifikaciji i priznavanju ekvivalencije školske isprave koja omogućava pristup visokom školstvu i rješenje o nostrifikaciji i priznavanju ekvivalencije visokoškolske kvalifikacije obvezno temelji na obavijesti i uputama Nacionalnog ENIC/NARIC ureda iz članka 15. ovoga zakona.

Člankom 18. i 19. propisuje se sadržaj obrazloženja rješenja o nostrifikaciji i priznavanju ekvivalencije strane školske svjedodžbe i diplome te pravo žalbe na rješenje.

Člankom 20. propisano je da se protiv rješenja o nostrifikaciji odnosno priznavanja ekvivalencije Ministarstva prosvjete i športa ne može izjaviti žalba već se protiv tog rješenja može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske.

Člankom 21. – 29. – regulira se materija prijelaznih i završnih odredbi.

IV. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje Zakona čije se donošenje predlaže sredstva se moraju osigurati u Državnom proračunu za 2004. godinu u okviru izdataka s pozicija Ministarstva znanosti i tehnologije i Ministarstva prosvjete i športa.

Provođenje Zakona financijski prati i Europska zajednica putem CARDS 2002. programa.

Sredstva koja su potrebna za provođenje odredbi ovoga Zakona odnose se isključivo na osnivanje, ustroj i početak rada Nacionalnog ENIC/NARIC ureda u iznosu od oko 250.000,00 kuna.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA

Prijedlog Zakona o nostrifikaciji i ekvivalenciji stranih školskih svjedodžbi i diploma raspravljen je i prihvaćen na 32. sjednici Hrvatskoga sabora od 29. svibnja 2003. godine, a prethodno su ga razmotrila i prihvatila radna tijela Sabora.

Primjedbe, prijedlozi i mišljenja upućeni predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga Zakona razmotreni su i u najvećoj mogućoj mjeri uzeti u obzir prilikom njegove izrade.

U odnosu na rješenja iz Prijedloga zakona, za strane školske svjedodžbe, diplome i druge javne isprave o završenom osnovnom i srednjem obrazovanju, oblicima stručne osposobljenosti i usavršavanju za određene poslove i zanimanja te za visokoškolske kvalifikacije Konačni prijedlog zakona koristi zajednički pojam: strana školska i visokoškolska kvalifikacija, čime se formulacije odredbi terminološki usklađuju s tzv. Lisabonskom konvencijom.

U odnosu na rješenja iz Prijedloga zakona daljnja razlika sadržana je u usklađivanju naziva Zakona s tekstom normativnog dijela Zakona (u nazivu Zakona dodana je riječ: «*priznavanje*» ekvivalencije), te u formulaciji članka 3. stavka 1. Nacrta Konačnog prijedloga zakona iz koje su izostavljene riječi: «*i pripadnici hrvatskog naroda*», jer je narodnosna pripadnost kao činjenica koja je izmjenjiva i teško dokaziva nevažna u postupku nostrifikacije i priznavanja ekvivalencije strane svjedodžbe i diplome. Tako se Konačnim prijedlogom zakona pravo na nostrifikaciju i priznavanje ekvivalencija strane školske svjedodžbe i diploma priznaje hrvatskim državljanima bezuvjetno, a stranim državljanima tek ako učine vjerojatnim pravni interes za njeno priznavanje.

U članku 4. Nacrta Konačnog prijedloga zakona izostavljen je kao nepotreban stavak 2. o obvezi školske ustanove koja je izdala svjedodžbu odnosno diplomu da pruži obavijest o uvjetima njenog izdavanja, jer ustanova ima obvezu davanja takvih podataka prema općim propisima.

Prihvaćen je i prijedlog da se u postupku nostrifikacije i priznavanja ekvivalencije strane školske svjedodžbe i diplome u slučaju kada u Republici Hrvatskoj ne postoji određeno zanimanje odnosno studij priznaje i odgovarajući stručni naziv, pa su u tom smislu dopunjene odredbe članka 10. i 11. Konačnog prijedloga zakona.

U člancima 5. do 8. na jasniji način su utvrđene nadležnosti stručnog vijeća visokog učilišta, sveučilišta odnosno veleučilišta u postupku nostrifikacije i ekvivalencije visokoškolskih kvalifikacija, a u članku 15. Nacrta naziv i nadležnost odnosno poslovi Nacionalnog ENIC/NARIC ureda preuređeni su u sadržajnom i pravnom smislu prema

zahtjevima iz rasprave u prvom čitanju Zakona, te u skladu sa stajalištem Odbora za zakonodavstvo Hrvatskog sabora od 20. svibnja 2003. godine.

Nacrt Konačnog prijedloga zakona u stavku 2. članka 17. sadrži izričitu odredbu da se rješenje o nostrifikaciji i priznavanju ekvivalencije strane školske isprave koja omogućava pristup visokom školstvu i rješenje o nostrifikaciji odnosno priznavanju ekvivalencije visokoškolske kvalifikacije obvezno temelji na potvrdi i podacima Nacionalnog ENIC/NARIC ureda.

Člankom 22. obvezuju se tijela nadležna za nostrifikaciju odnosno priznavanje ekvivalencije da Nacionalnom ENIC/NARIC uredu obvezno dostavljaju izvornike odnosno kopije rješenja o provedenom postupku kako bi se utvrdilo da li se postupak temeljio na potvrdi i podacima Ureda. U suprotnom, Ured će izvijestiti Ministarstvo znanosti i tehnologije ako utvrdi da se postupak nije proveo sukladno utvrđenim kriterijima (članak 15. stavak 3. Konačnog prijedloga zakona).

Nova je i odredba članka 26. Nacrta Konačnog prijedloga Zakona prema kojoj će se postupci rješavanja o zahtjevima za nostrifikaciju i priznavanje ekvivalencije strane svjedodžbe i diplome, započeti prije stupanja na snagu ovoga zakona, dovršiti prema propisima koji su važili u trenutku podnošenja zahtjeva, dok će postupci rješavanja o zahtjevima za nostrifikaciju i priznavanje ekvivalencije strane svjedodžbe i diplome prema odredbama ovoga zakona započeti nakon početka rada Nacionalnog ENIC/NARIC ureda iz članka 15. ovoga zakona.

U skladu s raspravom, novom odredbom članka 23. Konačnog prijedloga zakona utvrđeno je da propise o visini naknade te drugim pitanjima troškova postupka donosi ministar znanosti i tehnologije, a člankom 27. propisano je da nadzor nad primjenom odredbi ovoga Zakona na visokim učilištima provodi Ministarstvo znanosti i tehnologije.

Uz izneseno, prihvaćene su sve primjedbe i prijedlozi izneseni u raspravi s ciljem nomotehničkog poboljšanja normativnog dijela Konačnog prijedloga zakona u cijelosti.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJI SU DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO

U raspravi o Prijedlogu Zakona izneseno je mišljenje da predloženi zakon u dovoljnoj mjeri ne uvažava intencije Lisabonske konvencije da se osnivanjem Nacionalnog ENIC/NARIC ureda omogući dokidanje sadašnjeg dugotrajnog postupka utvrđivanja istovrijednosti stečenih kvalifikacija i omogući njihovo automatsko priznavanje, te je ocijenjeno da nasuprot toj intenciji predloženi zakon predviđa da visoko učilište provodi postupak nostrifikacije. Uz to, dat je i prijedlog da se Nacionalnom ENIC/NARIC uredu da u djelokrug da u suradnji s ministarstvima sam obavlja postupak nostrifikacije i priznavanja ekvivalencije stranih školskih svjedodžbi i diploma.

Navedene ocjene i prijedloge predlagatelj nije mogao prihvatiti je Lisabonska konvencija u svom odjeljku II, članku II.1 izričito dopušta nadležnost visokoškolskih ustanova da odlučuju u postupku nostrifikacije odnosno priznavanja ekvivalencije

visokoškolskih kvalifikacija. Ni u jednoj zemlji, međutim, u kojoj je osnovan ENIC/NARIC ured, taj ured ne obavlja postupak nostrifikacije i priznavanja ekvivalencije već naprotiv obavlja upravo poslove koji su predviđeni člankom 15. Konačnog prijedloga Zakona. Predlagatelj, međutim, nije posve odbacio smisao navedenih primjedbi, pa je odredbom članka 17. stavka 2. Konačnog prijedloga zakona utvrdio da se rješenje o nostrifikaciji i priznavanju ekvivalencije školske isprave koja omogućava pristup visokom školstvu i rješenje o nostrifikaciji i priznavanju ekvivalencije visokoškolske kvalifikacije obvezno temelji na obavijesti i uputama Nacionalnog ENIC/NARIC ureda.

Nije prihvaćena niti ocjena da prijedlog Zakona uopće ne spominje mogućnost priznavanja tzv. razdoblja studija, jer je ta mogućnost izričito predviđena odredbom članka 6. Konačnog prijedloga zakona. Osim toga, na mogućnost priznavanja razdoblja studija neposredno se primjenjuju odredbe odjeljka V. Lisabonske konvencije, s kojim je odredbama predloženi zakon posve u suglasnosti.

Nije prihvaćen niti prijedlog da se izostavi odredba prema kojoj strani državljan treba dokazati postojanje vjerojatnosti pravnog interesa za nostrifikaciju i priznavanje ekvivalencije strane svjedodžbe i diplome, jer bi prihvaćanjem toga prijedloga navedeni postupak mogao praktički zatražiti bilo tko.

Prijedlog da se zadrži načelo reciprociteta u odnosu na strane državljane i osobe bez državljanstva nije prihvaćen zbog prevladanosti i neprimjerenosti toga instituta u kontekstu ostvarivanja intencija Lisabonske konvencije o bržoj i većoj akademskoj mobilnosti.

Nije bilo moguće prihvatiti niti prijedlog da se zadrži važeće zakonsko rješenje prema kojem su školske svjedodžbe i druge javne isprave o stečenoj naobrazbi u Bosni i Hercegovini ex lege izjednačene po pravnoj snazi s domaćim svjedodžbama, jer su ta pitanja na odgovarajući način uređena bilateralnim sporazumom između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine .

Na koncu, nije prihvaćen niti prijedlog da se visina naknade za troškove postupka nostrifikacije odnosno priznavanja ekvivalencije propiše zakonom jer je uobičajeno i praktičnije rješenje da se takve vrste naknada utvrđuju podzakonskim aktom, kako je to riješeno člankom 23. Konačnog prijedloga zakona.